

15/1998. (IV. 3.) FM rendelet

a vágósertések vágás utáni minősítéséről és a hasított féltetek kereskedelmi osztályba sorolásáról

Az agrárpia rendtartásról szóló 1993. évi VI. törvény 27. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - az érdekelt miniszterekkel egyetértésben - a kereskedelmi célú vágósertés-termelés, a minőségi hús-, hústermék-előállítás és kereskedelem elősegítése érdekében a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. § (1) A rendelet hatálya a vágóállatok vágás utáni minősítéséről szóló FVM rendelet 1. §-ában foglaltak szerinti, a vágóhíd üzemeltetőjére, a minősítő szervezetre és minősítőre, a termelőre, a kereskedőre, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központjára (a továbbiakban: MgSzH Központ), valamint az adatbázist működtető Vágóállat és Hústermék Tanácsra (a továbbiakban: VHT) terjed ki.

(2) A rendelet előírásait az alábbi kategóriájú kereskedelmi értékesítésre kerülő vágósertésekre kell alkalmazni:

Vtsz.	Megnevezés	Régi megnevezés
0103911000	50 kg-nál kisebb tömegű házasított fajták	Vágósüldő (hízó)
0103921100	Legalább egyszer ellett, legalább 160 kg tömegű kocák	Tenyésztésből kislejteztet vágósertés
0103921900	Másféle	Vágósertés (hízó) máshova nem sorolt Egyéb vágósertés (hízó)
0103921900	Másféle	Egyéb vágósertés (hízó), hús jellegű Egyéb vágósertés (hízó), zsír jellegű Szérumsertés, 80-150 kg közötti hússertés

2. § E rendelet alkalmazásában:

a) *sertés vágott (fél) test*: a levágott sertés kivézetve (a gerinc hosszanti középvonalában kettéhasítva), szőr, köröm, fülgomba, szem, nemi szervek, belsőség (nyelv, szív, máj, tüdő, vese, bélgarnitúra, agy- és gerincvelő) nélkül, de szalonnával, hájjal és rekeszizommal;

b) *meleg súly*: az a) pont szerint előkészített sertés vágott testsúlya szűrés után nem több, mint negyvenöt perccel;

c)

d) *a sertés vágott test színhústartalma*: a levágott sertés teljes szövetszétválasztásával nyert tiszta vörös, harántcsikolt izmok súlyának és a vágott testek hideg súlyának a hányadosa;

e)

f) *azonosító jel*: a tulajdonos és az állat egyedazonosságának megállapítására alkalmas vágósertés jelölés, a mindenkor hatályos rendelet szerinti azonosító jellel;

g)-i)

j) *minősítő*: a vágósertések minősítésére külön jogszabály szerint jogosult természetes személy;

k) *minősítő szervezet*: a vágósertések minősítésre külön jogszabály szerint jogosult, Magyarországon bejegyzett, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság;

l) *termelő*: vágósertést előállító tenyésztő, hizlaló;

m) *vágósertés kis- vagy nagykereskedő*: a vágósertést a termelőtől megvásárló, vágóhídnak értékesítő vállalkozó, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság.

Minősítés

3. § (1) Az 1. § (2) bekezdésében meghatározott valamennyi 50-120 kilogramm meleg súlyú sertés vágott testet az engedélyezett minősítő módszerekkel kell minősíteni és osztályba sorolni.

(2) A 120 kilogramm meleg súlyt meghaladó sertés vágott testet minősíteni nem kell, azonban a minősítőnek az M1, M2, illetve a V jelzéseket az osztályba sorolásnak megfelelően a vágott féltesteken fel kell tüntetni.

(3) A minősítést csak akkor lehet elvégezni, ha az azonosítás a sertések jelöléséről, valamint Egységes Jelöléséről és Nyilvántartásáról szóló 116/2003. (XI. 18.) FVM rendelet (a továbbiakban: ENAR rendelet) és a vágóállatok vágás utáni minősítéséről szóló 75/2003. (VII. 4.) FVM rendelet 13. §-ában foglaltak szerint megtörtént, és a vágósertések technológiai előkészítését a 2. § a) pontja szerint megfelelően elvégezték. A hatósági állatorvosi húsvizsgálatnak a minősítést meg kell előznie, csak fogyasztásra alkalmas féltestet lehet minősíteni.

(4) A vágósertés jelölésére akkor is a termelő kötelezett, ha az a vágósertés kis- vagy nagykereskedő közreműködésével jut el a vágóhídra.

4. § (1) A vágás utáni kereskedelmi osztályba sorolásnál az a)-b) pontban meghatározott besorolási osztályokat kell alkalmazni:

a) A 3. § (1) bekezdés szerinti 50-120 kilogramm meleg súlyú sertés vágott test esetében:

Színhústartalom a hasított hideg súly százalékában	Osztály
60 vagy több	S
55 vagy több, de kevesebb mint 60	E
50 vagy több, de kevesebb mint 55	U
45 vagy több, de kevesebb mint 50	R
40 vagy több, de kevesebb mint 45	O
kevesebb mint 40	P

b) a 3. § (2) bekezdés szerinti 120 kilogramm meleg súlyt meghaladó sertés vágott test esetében:

Tenyésztésbe fogott hús jellegű kocánál	M1
Egyéb kocánál és hízónál	M2
Kan és kanlott sertésnél	V

(2)

(3) A sertés vágott test osztályba sorolása, illetve minősítése során olyan módszert kell alkalmazni, amely a sertés vágott test értékét a vágott test hideg súlyához viszonyított színhús aránya alapján határozza meg.

(4) A színhústartalom meghatározása becsléssel történik, amelynek a sertés vágott testsúlyának, illetve az ágyékszalonna, a hátszalonna, valamint az izom vastagságának meghatározott mérési pontokon történő objektív mérésén kell alapulnia.

(5) A becslési eljárás során alkalmazott regressziós egyenletek felülvizsgálatáról, szükség szerinti módosításáról, az Európai Unió Bizottsága általi elfogadtatásáról és közzétételéről a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter gondoskodik.

(6) A sertés vágott test kereskedelmi értéke nem kizárólag az osztályba sorolástól függ.

(7)-(8)

Kereskedelmi osztályba sorolási eljárások

5. § (1) A sertés vágott test minősítése, kereskedelmi osztályba sorolása a Fat-O-Meater (FOM) műszercsaládba tartozó szűrőszondás [FOM S70, FOM S71, FOM S89 (UNIFOM)] és ultrahangos (UltraFom 200, az AutoFom) műszerrel és a megfelelő becslési eljárással végezhető az 1. számú mellékletben foglaltak szerint. Az UltraFom 200 műszer csak abban az esetben használható, ha a mérés helyét megjelölő kiegészítő berendezéssel látják el vagy a mérés helyét kézzel oly módon jelölik meg, mely az utólagos ellenőrzést lehetővé teszi.

(2) A becslési eljárás során

a) minősítő műszerenként a műszer típusának megfelelő, az 5. számú melléklet szerinti regressziós egyenletet kell alkalmazni,

b) az oldalszalonna és az izom vastagságát a rendelet 1. számú mellékletében foglalt 1. számú ábrán jelölt 1-es és 2-es mérési pontokon a hátizom sávjában kell mérni,

c) a regressziós egyenlet 50-120 kilogrammos sertés vágott testre érvényes.

Súlymérés

6. § (1)-(2)

(3) Ha a vágóhídon - műszaki, technológiai okok miatt - a szúrás és a mérlegelés között a negyvenöt perces időkorlát nem tartható, az MgSzH Központ egyidejű értesítésével, valamint annak engedélyével ez az időtartam meghosszabbítható. Az időkorlát túllépése esetén a kétszázalékos csökkentés minden további eltelt negyedóra után 0,1 százalékponttal mérséklődik.

Jelölés

7. § (1)

(2) A betűknek, illetve számoknak legalább két centiméter nagyságúaknak kell lenniük. A jelölésre bármilyen nem mérgező, véletlenszerűen eltávolíthatatlan hőálló tinta, ráakasztott címke vagy más elfogadott módszer alkalmazható. Jelölésként csak olyan címke használható, amely nem távolítható el és nem rongálható meg. A minősítő általi jelölést a kereskedelmi értékesítésig vagy a feldolgozásig tilos eltávolítani.

(3) A kereskedelmi osztályba sorolás akkor tekinthető hitelesnek, ha az S/EUROP betűjel alatt a minősítő azonosító száma és az MgSzH Központ jelölése is szerepel.

8. § (1)

(2) A vágott féltetek osztályba sorolását a minősítő saját engedélyszámát tartalmazó bélyegzővel tanúsítja, amelyet az (1) bekezdésben meghatározott helyeken kell elhelyezni.

(3) A bélyegzőlenyomatnak összetéveszthetetlenül jól olvashatónak kell lennie.

8/A. § (1) A vágósertések vágás utáni minősítésével kapcsolatosan a központi adatbázist (a továbbiakban: adatbázis) a VHT működteti. A VHT az adatbázishoz - ellenőrzés céljából, alapadatokig történő, teljes körű és folyamatos hozzáférést biztosít költségtérítés nélkül az MgSzH Központ számára.

(2) A minősítő köteles a 2. számú mellékletben szereplő tartalommal napi jelentést készíteni, annak adatait közvetlenül az adatbázisba eljuttatni.

(3) A vágóhíd kéthetenként jelentést készít a 3. számú mellékletben meghatározottak alapján, amelyet köteles az adatbázisnak megküldeni.

(4) A VHT negyedévi rendszerességgel - a 4. számú melléklet alapján - összesítőt készít, illetve havonta, megynként összesíti a levágott sertések darabszámát és vágósúlyát. A VHT az összesítőket - megállapodás szerinti határidővel - megküldi a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium és az MgSzH Központ számára.

(5) A (2) és (3) bekezdés szerinti adatküldés elektronikus úton történik.

Záró rendelkezések

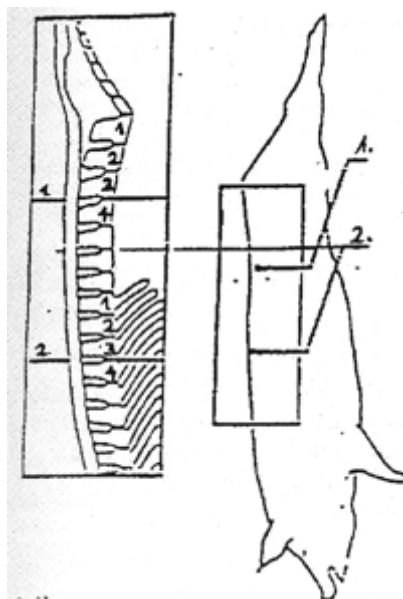
9. § Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

10. § Ez a rendelet a következő közösségi rendeletek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) a Tanács 1234/2007/EK rendelete (2007. október 22.) a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről („az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet”);

b) a Bizottság 1249/2008/EK rendelete (2008. december 10.) a szarvasmarhák, sertések és juhok közösségi minősítési rendszereinek alkalmazására és e termékek árának bejelentésére vonatkozó részletes szabályok megállapításáról.

1. számú melléklet a 15/1998. (IV. 3.) FM rendelethez

Szúróspondás [FOM S70, FOM S71, FOM S89 (UNIFOM)] műszereknél a mérési pontok:

1. mérési pont

A hasítás síkjától 8 cm-re a 3-4. ágyékcsigolya között a szalonna 1 mérés (mm)

2. mérési pont

A hasíték síkjától 6 cm-re a 3-4. borda között a szalonna 2 és az izomvastagság mérése (mm)

(karajátmérő)

Ultrahangos (UltraFom 200) műszereknél a mérési pontok:

1. mérési pont

A hasíték síkjától 7 cm-re a 3-4. ágyékcsigolya között a szalonna 1 mérés (mm)

2. mérési pont

A hasítás síkjától 7 cm-re a 3-4. borda között a szalonna 2 és az izomvastagság mérése (mm)

(karajátmérő)

2. számú melléklet a 15/1998. (IV. 3.) FM rendelethez

A minősítés során a következő adatokat kötelező felvenni:

- a szállítólevél száma (a vágóhíd feladata);
- a szállító gépkocsi és pótkocsi rendszáma (a vágóhíd feladata);
- a beérkezés időpontja (a vágóhíd feladata);
- a vágás helye, a minősítő hely azonosítója és a vágás időpontja;
- a vágóállatok darabszáma és azonosító jelei;
- a súlymérési adatok: egyenként a vágott test meleg súlya;
- az egyenkénti minősítési adatok az azonosító jel feltüntetésével:
 - = a kereskedelmi (minősítési) osztály betűjele,
 - = a színhústartalom százaléka (S/EUROP szerint);
- a termelő vagy a kereskedő azonosító adatai (név, lakcím, adóazonosító jel, illetve cég neve, székhelye, telephelye, adószáma, valamint egyéb más rendeletben előírt azonosító);
- a minősítő szervezet neve, székhelye, működési engedélyének száma;
- a minősítő neve, címe, működési engedélyének száma;
- az alkalmazott minősítési módszer megjelölése és az eszközök típuszáma.

3. számú melléklet a 15/1998. (IV. 3.) FM rendelethez

A vágóhíd által kötelezően felveendő adatok

Felvásárolt mennyiség összesen (db):

SA

50 kg alatti

vágósüldő

S/EUROP

50-120 kg közötti

vágósertés

M1	120 kg feletti	tenyésztésbe fogott húsjellegű koca
M2	120 kg feletti	egyéb koca és hízó
V	120 kg feletti	kan és kanlott

Vágás után minősített sertések darabszáma és százalékos megoszlása (S/EUROP szerint) és annak összesítése.

Minőségi kategóriák átlagos vágott test súlya és annak összesítése.

Nem minősített sertések darabszáma és százalékos megoszlása, a 120 kg melegsúlyt meghaladó hasított sertés darabszáma és százalékos megoszlása (ezen belül M1 darab és százalék; M2 darab és százalék; V darab és százalék), valamint egyéb nem minősített.

4. számú melléklet a 15/1998. (IV. 3.) FM rendelethez

A vágóhidakról készítendő összesítő jelentések tartalmi követelményei

Felvásárolt mennyiség összesen (db):

SA	50 kg alatti	vágószüldő
S/EUROP	50-120 kg közötti	vágósertés
M1	120 kg feletti	tenyésztésbe fogott húsjellegű koca
M2	120 kg feletti	egyéb koca és hízó
V	120 kg feletti	kan és kanlott

Vágás után minősített sertések darabszáma és százalékos megoszlása (S/EUROP szerint) és annak összesítése.

Minőségi kategóriák átlagos vágott test súlya és annak összesítése.

Nem minősített sertések darabszáma és százalékos megoszlása, a 120 kg melegsúlyt meghaladó hasított sertés darabszáma és százalékos megoszlása (ezen belül M1 darab és százalék; M2 darab és százalék; V darab és százalék), valamint egyéb nem minősített.

5. számú melléklet a 15/1998. (IV. 3.) FM rendelethez

Regressziós egyenletek a vágósertés minősítő műszerekben

Szűrőszondás minősítő műszerek:

1. FOM S70-es és FOM S71-es műszer:

$$Y = 54,043661 - 0,170496 \times SZ_1 - 0,568425 \times SZ_2 + 0,215384 \times H_2 + 0,048995 \times W$$

Y	= becsült színhústartalom (százalékban)
SZ ₁	= szalonnnavastagság a 3-4 ágyékcsigolya között, a hasítás síkjától 8 cm távolságra mérve (mm)
SZ ₂	= szalonnnavastagság a 3-4 borda között, a hasítás síkjától 6 cm távolságra mérve (mm)
H ₂	= izomvastagság (karajátmérő) az SZ ₂ -vel azonos ponton mérve (mm)
W	= vágott test meleg súlya (kg)

Meghatározottsági együttható
Standard hiba

R² = 0,93878
RSD = 2,07375

2. UNIFOM műszer:

$$Y = 53,527 - 0,127 \times SZ_1 - 0,563 \times SZ_2 + 0,283 \times H_2$$

Meghatározottsági együttható

R² = 0,935

Standard hiba

RSD = 2,1445

- Y = becsült színhústartalom (százalékban)
SZ₁ = szalonnavastagság a 3-4 ágyékcsigolya között, a hasítás síkjától 8 cm távolságra mérve (mm)
SZ₂ = szalonnavastagság a 3-4 borda között, a hasítás síkjától 6 cm távolságra mérve (mm)
H₂ = izomvastagság (karajátmérő) az SZ₂-vel azonos ponton mérve (mm)

Ultrahangos minősítő műszerek:

3. UltraFom 200 műszer:

$$Y = 59,989 - 0,265 \times SZ_1 - 0,402 \times SZ_2 + 0,007625 \times H_2 + 0,08837 \times W$$

Meghatározottsági együttható

R² = 0,841

Standard hiba

RSD = 2,3564

- Y = becsült színhústartalom (százalékban)
SZ₁ = szalonnavastagság a 3-4 ágyékcsigolya között, a hasítás síkjától 7 cm távolságra mérve (mm)
SZ₂ = szalonnavastagság a 3-4 borda között, a hasítás síkjától 7 cm távolságra mérve (mm)
H₂ = izomvastagság (karajátmérő) az SZ₂-vel azonos ponton mérve (mm)
W = vágott test meleg súlya (kg)

4. AutoFom műszer:

$$\begin{aligned} Y = & 52,698684 - 0,033320 \times X_1 - 0,027910 \times X_2 - 0,033369 \times X_3 - 0,042006 \times X_4 - \\ & 0,044693 \times X_5 - 0,038184 \times X_6 - 0,021688 \times X_7 - 0,023770 \times X_8 - 0,020832 \times X_9 - \\ & 0,018833 \times X_{10} - 0,014692 \times X_{11} - 0,018321 \times X_{12} - 0,025358 \times X_{13} - 0,024304 \times X_{14} - \\ & 0,026339 \times X_{15} - 0,020495 \times X_{16} - 0,016825 \times X_{17} - 0,019075 \times X_{18} - 0,021736 \times X_{19} - \\ & 0,020635 \times X_{20} - 0,019779 \times X_{21} - 0,027397 \times X_{22} - 0,023439 \times X_{23} - 0,022317 \times X_{24} - \\ & 0,024994 \times X_{25} - 0,026247 \times X_{26} - 0,023531 \times X_{27} - 0,019013 \times X_{28} - 0,027384 \times X_{29} - \\ & 0,031072 \times X_{30} - 0,028046 \times X_{31} - 0,025150 \times X_{32} - 0,023167 \times X_{33} - 0,024394 \times X_{34} - \\ & 0,026832 \times X_{35} - 0,024874 \times X_{36} - 0,018853 \times X_{37} - 0,021229 \times X_{38} - 0,028275 \times X_{39} - \\ & 0,027372 \times X_{40} - 0,018172 \times X_{41} - 0,017360 \times X_{42} - 0,019780 \times X_{43} - 0,022921 \times X_{44} - \\ & 0,023974 \times X_{45} - 0,024597 \times X_{46} - 0,013694 \times X_{47} - 0,014177 \times X_{48} - 0,016137 \times X_{49} - \\ & 0,016805 \times X_{50} - 0,017700 \times X_{51} - 0,022157 \times X_{52} - 0,027827 \times X_{53} + 0,051671 \times X_{54} + \\ & 0,049577 \times X_{55} + 0,049119 \times X_{56} + 0,050793 \times X_{57} + 0,050356 \times X_{58} + 0,050666 \times X_{59} + \\ & 0,053370 \times X_{60} \end{aligned}$$

ahol

az y = a becsült színhús%

az X₁, X₂, ..., X₆₀ az AutoFom által mért változók.

A színhússzázalék modell statisztikai adatai:

RMSEP = 3,42

R érték = 0,88

R² érték = 0,77